

100. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości

Włodzimierz Piątkowski, Tomasz Mencina i Magdalena Lerczak składają wieniec pod pomnikiem Józefa Piłsudskiego

11 listopada o godz. 12.00 w całej Polsce został odśpiewany hymn Rzeczypospolitej Polskiej. W ten sposób w całym kraju uczciliśmy 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Podobnie było na Bielanach, gdzie przy pomniku Józefa Piłsudskiego na terenie Akademii Wychowania Fizycznego odbyła się uroczystość patriotyczna.

To podniosłe wydarzenie zgromadziło wielu mieszkańców Bielan oraz przedstawicieli władz: senator RP **Barbarę**

Borys-Damięcką, Burmistrza **Tomasza Mencinę**, Wiceburmistrzów **MagdaLENę Lerczak** i **Włodzimierza Piątkowskiego**, rektora Akademii Wychowania Fizycznego **Andrzeja Mastalerza**, bielańskich kombatanów oraz przedstawicieli przedszkoli, szkół i uczelni wyższych.

W swoim przemówieniu burmistrz wspominał: „Walka o niepodległość to nie tylko romantyczna epopeja napoleońska i szwoleżerska szarża **Jana Koziatulskiego** w wąwozie Samosierry, strajk uczniowski w pruskiej szkole we Wrześni lub powstańczy czyn zbrojny. To

przede wszystkim wielka i mozolna praca u podstaw, budująca w świadomości pokoleń potrzebę budowy nowoczesnego państwa. (...) Pamiętajmy o tej nauce, gdyż dzięki zgodzie powszechnej, mając już wolne państwo, możemy osiągnąć znacznie więcej...”

Po części oficjalnej w sali muzealnej Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego nastąpiło odsłonięcie tablicy pamiątkowej z okazji 100. rocznicy niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Odsłonięcia dokonali burmistrz **Tomasz Mencina** oraz rektor AWF **Andrzej Mastalerz**.

Zwieńczeniem rocznicowych obchodów był koncert pt. „Paderewski. Inspiracje na dwie klawiatury i wibrafon”, który odbył się w sali widowiskowej Urzędu Dzielnicy Bielany. Muzyczne wariacje nt. utworów jednego z ojców polskiej niepodległości zaprezentowali: **Artur Dutkiewicz**, **Michał Szymanowski** i **Karol Szymanowski**.

Dziękujemy, że w tym wyjątkowym dniu zechcieli być Państwo razem z nami.

O atmosferze tamtych dni w „Listopadowej imprezie” na str. 8-10.

Paweł Hołubiec

Wyniki wyborów samorządowych na Bielanach

Czytaj więcej str. 2

I Sesja Rady Dzielnicy Bielany kadencji 2018-2023

Czytaj więcej str. 2

Czytaj więcej str. 3

Żłobek na Tołstoja rusza od grudnia

Czytaj więcej str. 4

Noc Duchów Łakomczuchów

Czytaj więcej str. 10

Jubileusz 45-lecia SP nr 293

Wyniki wyborów samorządowych na Bielanach

21 października 2018 r. odbyły się wybory samorządowe. Poniżej publikujemy wyniki tych wyborów na Bielanach.

Wyniki na Prezydenta m.st. Warszawy

Wybory na Prezydenta m.st. Warszawy na najbliższe 5 lat wygrał **Rafał Trzaskowski** (KKW Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska) zdobywając w pierwszej turze 505 187 głosów, tj. 56,67 % wszystkich głosów.

Wyniki do Rady Dzielnicy

W tegorocznych wyborach samorządowych wybraliśmy 25 radnych do Rady Dzielnicy Bielany. Frekwencja wyniosła 66,61%.

Lista nr 4 – KKW Platforma.

Nowoczesna Koalicja Obywatelska otrzymała 23 285 głosów co pozwoliło na uzyskanie 10 mandatów: **Wojciech Borkowski, Alicja Chęcińska, Lech Chęciński, Maciej Chmielewski, Sylwia Lacek, Magdalena Lerczak, Daniel Pieniek, Ilona Popławska, Joanna Radziejewska, Piotr Ślaski.**

Lista nr 10 – KW Prawo i Sprawiedliwość otrzymał 17 530 głosów co pozwoliło na uzyskanie 6 mandatów: **Karolina Dłuska, Stefan Kulesza, Jan Strzeżek, Joanna Tomaszewska, Ryszard Zakrzewski, Jan Zaniewski.**

Lista nr 23 – KW Stowarzyszenia „Razem dla Bielan” otrzymał 21 623 głosów co pozwoliło na uzyskanie 9 mandatów: **Anna Czarnecka, Krystian Lisiak, Grzegorz Pietruczuk, Włod-**

mierz Piątkowski, Radosław Sroczynski, Monika Szadkowska, Ewa Turek, Iwona Walentynowicz, Marcin Włodarczyk.

Wyniki do Rady m.st. Warszawy

W wyborach do Rady m.st. Warszawy Dzielnica Bielany razem z Żoliborzem tworzyły okręg nr 5, z którego zostało wybranych 6 radnych.

Lista nr 4 – KKW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska 4 mandaty: **Piotr Mazurek, Dorota Łoboda, Kacper Pietrusiński i Agnieszka Wyrwał.**

Lista nr 10 – KW Prawo i Sprawiedliwość 2 mandaty: **Dariusz Figura i Tomasz Herbich.**

Wyniki do Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Bielany z Bemowem, Ursusem, Włochami, Wolą i Żoliborzem tworzyły okręg nr 2, z którego zostało wybranych 5 radnych.

Lista nr 4 – KKW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska 3 mandaty: **Bartosz Wiśniakowski, Krzysztof Grzegorz Strzałkowski, Urszula Anna Kierzkowska.**

Lista nr 10 – KW Prawo i Sprawiedliwość 2 mandaty: **Michał Feliks Prószyński, Michał Grodzki.**

Redakcja

I Sesja Rady Dzielnicy Bielany w kadencji 2018-2023

13 listopada 2018 r. odbyła się I Sesja Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy w kadencji 2018 – 2023.

Sesję otworzył Burmistrz **Tomasz Mencina** – Pełnomocnik Prezydenta m.st. Warszawy, po czym prowadzenie obrad przekazał radnemu seniorowi – **Janowi Zaniewskiemu**.

Następnie **Jerzy Kropacz** – Przewodniczący Dzielnicowej Komisji Wyborczej przekazał informację o wynikach wyborów do Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy oraz wręczył radnym zaświadczenia o wyborze.

Nowo wybrani radni złożyli ślubowanie.

Podczas sesji wybrano **Macieja Chmielewskiego** na Przewodniczącego Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy.

Ustalono liczbę trzech Wiceprzewodniczących Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy.

Wiceprzewodniczącymi Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy zostali: **Anna Czarnecka, Lech Chęciński oraz Iwona Walentynowicz.**

Maciej Chmielewski,
Przewodniczący Rady
Dzielnicy Bielany

Maciej Chmielewski – Przewodniczący Rady Dzielnicy Bielany i Tomasz Mencina – Burmistrz Dzielnicy Bielany

OKRĘG 1

OKRĘG 2

OKRĘG 3

OKRĘG 4

OKRĘG 5

Dziękujemy za Państwa udział w wyborach samorządowych i wszystkie głosy oddane na kandydatów Koalicji Obywatelskiej.

Państwa zaangażowanie było najlepszym świadectwem troski o nasz wspólny dom – Bielany.

Zaufanie, którym nas obdarzyliście zobowiązuje. To dla nas wielka motywacja do dalszej pracy na rzecz naszej Dzielnicy i Mieszkańców. Dołożymy wszelkich starań, aby wykonywać obowiązki z należytą dokładnością.

Zachęcamy do kontaktu z nami. Służymy pracą, wiedzą i doświadczeniem.

Drodzy Sąsiedzi, Szanowni Wyborcy,

Wspólnie, jako mieszkańcy dzielnicy Bielany, daliśmy przykład, że lokalni społecznicy mogą stawiać czoła wielkim partiom. W wyborach samorządowych, jako komitet wyborczy **Stowarzyszenia „Razem dla Bielan”** uzyskaliśmy **21 623 głosy** – jest to najwyższy wynik bezpartyjnego komitetu w historii warszawskiego samorządu. Liczba głosów przełożyła się na uzyskanie 9 mandatów. Do Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy z ramienia naszego komitetu weszli: **Ewa Turek, Grzegorz Pietruczuk, Monika Szadkowska, Krystian Lisiak, Marcin Włodarczyk, Anna Czarnecka, Włodzimierz Piątkowski, Iwona Walentynowicz i Radosław Sroczynski.** Dziękujemy za dotychczasowe wsparcie, za głosy, za wspólnie podejmowane działania. Za każdą dorzuconą „cegiele” w postaci wspólnie podejmowanych inicjatyw, petycji, interwencji. Za każdą cenną rozmowę, wymianę doświadczeń i spostrzeżeń. Za każdą konstruktywną krytykę, z której chcemy wyciągać wnioski. Za najwyklesze – ale jak wiele znaczące – uśmiechy i gesty na ulicach. Wynik wyborczy jest dla nas olbrzymim zobowiązaniem, motywującym nas do jeszcze większego zaangażowania, ale i trzymania dotychczasowego kierunku działań. Wybraliśmy lepsze dobro dla Bielan!

Klub Radnych Stowarzyszenia „Razem dla Bielan”

STOWARZYSZENIE

RAZEM DLA BIELAN

Szanowni Państwo,
Drodzy Mieszkańcy Bielan!

Serdecznie dziękujemy wszystkim mieszkańcom Bielan za głosy oddane na kandydatów Prawa i Sprawiedliwości. Dziękujemy za zaufanie, jakim Państwo nas obdarzyli! To dla nas wielkie zobowiązanie. Jesteśmy przekonani, że skuteczna działalność na szczeblu samorządowym, zależy od zaangażowania, determinacji, ale przede wszystkim od wstępowania się w Państwa głos. To przecież Wy najlepiej identyfikujecie problemy, które wymagają szybkiej interwencji, wskazujecie na przedsięwzięcia, których podjęcie poprawia jakość życia w naszej Dzielnicy. Jesteśmy do Państwa dyspozycji.

Radni Dzielnicy Bielany m.st. Warszawa
Klub Prawo i Sprawiedliwość
Karolina Dłuska, Stefan Kulesza
Jan Strzeżek, Joanna Tomaszewska
Ryszard Zakrzewski, Jan Zaniewski

Nowe przedszkole na Bielanych

Od 5 listopada 2018 r. 150 dzieci z Przedszkola nr 318 „Zielony Zakątek” przy ul. Kochanowskiego 9a w Warszawie korzysta z nowego, pięknego i kolorowego budynku!

Przytulne, doskonale wyposażone sale z kącikami edukacyjnymi dają dzieciom szansę rozwoju własnych zainteresowań, możliwości wyboru zadania czy samodzielnego działania.

Władze dzielnicy i dyrekcja Przedszkola nr 318
Placówka posiada również nowoczesnie wyposażoną salę do integracji sensorycznej.

Przedszkole nr 318 „Zielony Zakątek” w nowym budynku podkreśliło swój ekologiczny charakter poprzez stworzenie warunków sprzyjających budzeniu świadomości ekologicznej: ściany porośnięte roślinnością i wspaniałe akwarium zachęcają do poznawania świata przyrody.

Redakcja

Żłobek na Tołstoja rusza od grudnia

Od grudnia najmłodszy mieszkańcy pojawią się w żłobku publicznym, który powstał w sąsiedztwie Zespołu Szkół nr 49. Placówka jest przeznaczona dla dzieci w wieku 1-3 lata.

Budynek jest nie tylko nowoczesny pod względem wyposażenia sal i spełniania wszelkich wymogów dla małych dzieci. Jest to pierwsza tego typu placówka w Warszawie, która wykorzystuje do ogrzewania energię geotermalną, co jest bardzo ważne zważywszy na konieczność walki ze smogiem – mówi **Tomasz Mencina**, Burmistrz Dzielnicy.

– W żłobku będzie 150 dzieci w 6 grupach – po dwie w 3 prze-

działach wiekowych i pod tym kątem dostosowana też są sale, z odpowiednim wyposażeniem, kreatywnymi zabawkami i grami, które mają na celu stymulować odpowiedni rozwój maluchów. Jest też oddzielna sala, w której będą odbywać się zajęcia ruchowe czy taneczne – wymienia **Artur Wołczacki**, Zastępca Burmistrza.

Przy żłobku powstał też nowy plac zabaw z bezpiecznym podłożem. Teren zaprojektowano jako częściowo otwarty z dodatkowymi miejscami parkingowymi, z których będą mogli korzystać także mieszkańcy osiedla. Inwestycja kosztowała 8,9 mln zł.

WIR

Wnętrze jednej z sal nowego żłobka

Zmiany w ośrodku „Hutnik”

„Hutnik” czekają zmiany. Przed nami modernizacja całego obiektu, głównie pod kątem gry w piłkę nożną i tenisa.

Nowa infrastruktura pozwoli stworzyć bazę treningową dla mniejszych klubów sportowych, stowarzyszeń, fundacji i mieszkańców. Trwa przetarg, który wyłoni wykonawcę robót.

W konferencji prasowej, która odbyła się 16 listopada w Urzędzie Dzielnicy Bielany, podczas której ogłoszono rozpoczęcie konkursu na modernizację terenów Hutnika, udział wzięli m.in.: **Renata Kaznowska** – Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy, **Tomasz Mencina** – Burmistrz Dzielnicy Bielany, jego zastępcy: **Magdalena Lerczak**, **Grzegorz Pietruczuk** i **Włodzimierz Piątkowski**; **Maciej Purchała** – prezes klubu Hutnik Warszawa, **Janusz Samel** – dyrektor Biura Sportu i Rekreacji Urzędu m.st. Warszawy, **Adam Boniecki** – dyrektor Stołecznego Centrum Sportu Aktywna Warszawa.

– Bardzo się cieszę, że w ciągu ostatnich dwóch lat udało się zdobyć aż 130 mln zł na modernizację dużych stołecznych obiektów rekreacyjno-sportowych. Zmodernizowaliśmy ośrodek „Inflancka”, Górke Szczęśliwicką, za nami również wiele inwestycji w Parku Kultury w Powsinie. Kontynuujemy prace w ośrodku Moczydło, Namysłowska i Polonia. Kolejne miejsce, które przejdzie kompleksową przemianę to właśnie Hutnik – mówi **Renata Kaznowska**. – Modernizacja Hutnika to przede wszystkim trzy boiska piłkarskie, cztery korty tenisowe, zaplecze dla tych obiektów i zagospodarowanie okolicznego terenu. Wszystkie prace powinny zakończyć się w lipcu 2020 r., natomiast inwestycję będziemy oddawać w kilku etapach, aby mieszkańcy jak najszybciej mogli zacząć korzystać z tego miejsca – dodaje.

– W ciągu ostatnich 4 lat położyliśmy nacisk na poprawę infrastruktury sportowej na Bielanych. Wybudowaliśmy lub zmodernizowa-

Włodzimierz Piątkowski, Magdalena Lerczak, Renata Kaznowska, Janusz Samel, Tomasz Mencina, Maciej Purchała i Grzegorz Pietruczuk

waliśmy wiele boisk przy szkołach, powstały m.in. nowoczesny kompleks przy LIX LO czy nowy obiekt przy ZS nr 49. W tym roku postawiliśmy też 5 hal pneumatycznych, dzięki czemu z boisk można korzystać przez cały rok – nie tylko uczniowie, ale również mieszkańcy. Teraz rozpoczynamy kompleksową modernizację Hutnika. Cieszę się, że udało nam się zdobyć fundusze na jego rewitalizację. Taki nowoczesny i wielofunkcyjny obiekt potrzebny jest w dzielnicy – mówi **Tomasz Mencina**.

Rewitalizacja Ośrodka Hutnik zakłada stworzenie całorocznej bazy treningowej dla piłkarzy z możliwością organizowania meczy piłkarskich do III ligi włącznie.

– Od lat zabiegałem o remont „mojego” ukochanego Hutnika. Teraz, to co przez wiele lat nie było możliwe, stało się możliwe. To dla mnie bardzo szczęśliwy dzień. Dziękuję Państwu za tę ważną i dobrą decyzję – powiedział **Maciej Purchała**, prezes klubu Hutnik Warszawa.

Inwestycja została podzielona na 4 zadania. Przetarg obejmuje wyłonienie wykonawcy na realizację pierwszego z nich, które dotyczy robót rozbiórkowych oraz budowę nowych obiektów z niezbędną infrastrukturą.

Zakres prac

Powstaną trzy nowe, pełnowymiarowe boiska piłkarskie. Boisko główne z nawierzchnią z trawy naturalnej będzie posiadało system nawadniania oraz podgrzewania płyty boiska. Zostaną wybudowane

zadaszone trybuny i zainstalowane oświetlenie oraz nagłośnienie.

Dwa pozostałe boiska treningowe z nawierzchnią z trawy syntetycznej będą posiadały system drenażu, oświetlenie oraz możliwość montażu powłok pneumatycznych, co umożliwi korzystanie z muraw bez względu na porę roku. Oba obiekty wyposażone zostaną również w przenośne trybuny.

Miłośnicy tenisa ziemnego będą trenować na 4 nowych kortach z nawierzchnią z mączki ceglanej. Będzie można grać na nich przez cały rok, dzięki możliwości montażu powłoki pneumatycznej.

Dla boisk i kortów powstaną nowe zaplecza szatniowo-sanitarne. Modernizacji ulegnie także teren przyległy wraz z drogami, ciągami pieszymi oraz parkingiem. Zostanie przebudowana ul. Marymoncka w celu usprawnienia wjazdu do ośrodka „Hutnik”.

Obecnie trwa postępowanie, które wyłoni wykonawcę tych prac. Zainteresowane przedsiębiorstwa mogą składać swoje oferty do 3 grudnia br. Oferty muszą uwzględnić zagospodarowanie terenu o powierzchni 100 809 m² i całoroczne użytkowanie obiektu. Podstawowym kryterium oceny ofert jest cena, która w 60% będzie stanowić o wyborze wykonawcy. 30% można uzyskać za okres gwarancji, natomiast pozostałe 10% za jakość wykonania.

Rozpoczęcie realizacji inwestycji zostało zaplanowane na styczeń 2019 r. Wszystkie prace powinny zakończyć się w lipcu 2020 r.

Małgorzata Kink

„Pola nadziei” na Bielanach

Żonkile przypomną o podopiecznych hospicjów

13 listopada, na trawniku naprzeciwko bielańskiego Ratusza przy ul. Żeromskiego, zostały posadzone żonkile w ramach kampanii „Pola nadziei”.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz dzielnicy, Archidiecezjalnego Zespołu Domowej Opieki Paliatywnej oraz Zarządu Zieleni.

Celem kampanii „Pól nadziei” jest promowanie idei wolontariatu i niesienia bezinteresownej pomocy podopiecznym hospicjów. Co roku jesienią, w geście solidarności z osobami znajdującym się w terminalnym okresie choroby nowotworowej, w wielu miejscach na świecie tysiące ludzi sadzi żonkile, propagując zasady opieki paliatywnej poprzez edukację społeczną oraz kwestując na rzecz hospicjów. Ogólnopolska Kampania „Pola nadziei” rozpoczyna się jesienią uroczystym tworzeniem ogrodów lub kwietników żonkilo- wych w wielu miastach. Żonkile są sadzone przez gości honorowych, wolontariuszy hospicyjnych oraz młodzież i dzieci ze szkół podstawowych, gimnazjów czy liceów. Każde miejsce jest dobre – okolice urzędów, szkół i przedszkoli.

W akcji sadzenia żonkili na Bielanach wzięli udział m.in. **Tomasz Mencina**, Burmistrz Dzielnicy Bielany i jego zastępca **Magdalena Lerczak**, **ks. Władysław**

Ks. Władysław Duda wyjaśnia cel kampanii

Duda, dyrektor Archidiecezjalnego Zespołu Domowej Opieki Paliatywnej, **Sylwia Lacek**, radna Dzielnicy Bielany, przedstawiciele Zarządu Zieleni a także dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 133. Tego dnia zostało posadzonych 11,5 tys. sadzonek.

Kampania „Pola nadziei” ma wymiar społeczny. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy, głównie osób młodych – dzieci i młodzieży szkolnej, rośnie w społeczeństwie świadomość potrzeby niesienia bezinteresownej pomocy osobom chorym i cierpiącym. „Pola nadziei” to nie tylko sadzenie żonkili, ale również akcja edukacyjno-szkoleniowa.

– Bardzo się cieszę, że możemy wesprzeć hospicjum uczestnicząc w tej akcji. Szczególnie, że są dzi-

siaj z nami dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 133. Mam nadzieję, że edukacyjny aspekt tej kampanii zakiełkuje ideą wolontariatu wśród młodych ludzi. Wolontariat jest mi szczególnie bliski, gdyż sam jako młody człowiek działałem jako wolontariusz – mówi **Tomasz Mencina**, Burmistrz Dzielnicy Bielany.

– Akcję „Pola nadziei” zainaugurował koncert charytatywny **Edyty Geppert**, który odbył się 25 września br. w sali widowiskowej bielańskiego Ratusza. Jestem bardzo szczęśliwa, że mieszkańcy Dzielnicy Bielany tak ciepło przyjęli po raz pierwszy organizowany z Hospicjum koncert i tak licznie przybyli by wesprzeć akcję. To pokazuje, jak wiele miłości i ciepła mamy w sobie. Mam nadzieję, że

kwitnące żonkile będą przypominać mieszkańcom Bielan o potrzebie wspierania ludzi w chorobie – mówi **Magdalena Lerczak**, Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bielany.

– Dzisiaj żonkile są symbolem nadziei w walce z chorobą nowotworową. W tradycji chrześcijańskiej żonkil symbolizuje triumf poświęcenia nad egoizmem, miłości nad śmiercią. Kwiat poprzez swoją subtelność, barwę i zapach uświadamia nam wyższe cele istnienia symbolizując kruchość i ulotność życia – podsumowuje dyrektor Archidiecezjalnego Zespołu Domowej Opieki Paliatywnej – **ks. Władysław Duda**.

Archidiecezjalny Zespół Domowej Opieki Paliatywnej jest instytucją powołaną przez Prymasa Polski dnia 2 października 1996 r., do sprawowania opieki hospicyjnej nad ludźmi umierającymi na chorobę nowotworową na terenie lewobrzeżnej Warszawy. Pacjentami hospicjum są osoby w terminalnej fazie choroby nowotworowej, charakteryzującej się wielkim cierpieniem fizycznym z powodu straszliwych bólów ogarniających z reguły całe ciało oraz cierpieniem psychicznym spowodowanym ogromną niepewnością i lękiem o los swój i najbliższych. Opieką objęta jest ponad stu trzydziestu pacjentów dziennie, zapewniając pełną pomoc lekarską i pielęgniarczą, jak również niezbędną aparaturę i sprzęt medyczny w ich domach. Pacjentom i ich rodzinom zapewniamy również wsparcie duchowe i socjalne tak bardzo potrzebne w najtrudniejszych chwilach zwi-

zanych z cierpieniem i śmiercią najbliższej osoby.

Dzięki wsparciu darczyńców możemy objąć opieką większą liczbę pacjentów spośród oczekujących w kolejce na pomoc. Dla rodzin dotkniętych bólem choroby nowotworowej to bezcenna nadzieja na godne przeżycie tych najtrudniejszych chwil w ich życiu. Państwa dar sprawi, że jeszcze zdążymy im pomóc.

Opieka nad pacjentami przewlekle chorymi w stolicy

M.st. Warszawa przekazuje środki finansowe na realizację zadania publicznego z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej polegającego na wspieraniu opieki nad pacjentami przewlekle chorymi w latach 2017–2019 w zakresie domowej i stacjonarnej opieki paliatywnej i hospicyjnej. Celem zadania jest poprawa jakości życia chorych oraz zapewnienie wsparcia rodzinom i opiekunom w czasie trwania choroby i w żałobie. Opieka paliatywna i hospicyjna swym działaniem obejmuje zapobieganie i uśmierzanie bólu, łagodzenie objawów ubocznych prowadzonej terapii, cierpienie psychiczne i duchowe, wsparcie psychosocjalne chorych oraz zapewnienie pomocy ich rodzinom. W 2017 r. zostały podpisano trzyletnie umowy z 10 hospicjami, w tym jedno dla dzieci. Na realizację zadania: w latach 2017–2019 przeznaczono kwotę 6,6 mln zł.

Małgorzata Kink

Nowa przestrzeń dla bielańskich przedsiębiorców – al. Zjednoczenia 25

Tuż przy wyjściu ze stacji metra Stare Bielany, w kamienicy z połowy minionego wieku nad księgarnią Empik, na początku nowego roku planowane jest otwarcie Bielańskiego Centrum Współpracy i Przedsiębiorczości – inwestycji realizowanej przez Urząd Dzielnicy Bielany.

Na ponad 300 m.kw. powierzchni użytkowej powstaje przestrzeń dedykowana bielańskim przedsiębiorcom. To pierwsze takie miejsce, które swoje działania będzie koncentrować na lokalnych przedsiębiorcach.

– Dzielnice, oprócz działań tradycyjnych realizują również dodatkowe działania na rzecz wspierania rozwoju przedsiębiorczości i budowania gospodarki

innowacyjnej opartej na wiedzy. Żyjemy w ciekawych czasach, w których szybko zmienia się otoczenie biznesowe, a technologie oprócz ogromnego wpływu na nasz styl życia zmieniają sposób prowadzenia biznesu. Stawianie czoła tym zadaniom samotnie, jest nie lada wyzwaniem. Cieszę się, że możemy wspierać naszych przedsiębiorców poprzez tworzenie takich przestrzeni – powiedziała **Magdalena Lerczak**, Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bielany, nadzorująca Wydział Działalności Gospodarczej.

BCWiP w swoich założeniach ma m.in. realizować na terenie dzielnicy program działań na rzecz poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz zwiększania i wspierania potencjału małych i średnich przedsiębiorstw.

Poglądowe zdjęcie przestrzeni przyszłej siedziby Centrum

Ukwe – instytucje okołobiznesowe. To co może się wydać szczególnie ciekawe dla przedsiębiorców, to udostępnienie przestrzeni do pracy oraz dostęp do uniwersyteckiej wiedzy na styku urzędu miasta – biznes – instytucje na-

Oprócz wspierania biznesu BCWiP planuje zająć się rozwojem kompetencji przyszłości poprzez zgłębianie wiedzy uczniów szkół

podstawowych w pięciu głównych obszarach definiowanych jako strategiczne: nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka. Do tego wykorzystane zostaną nowatorskie trendy w edukacji oraz nowe technologie.

Urząd Dzielnicy Bielany w ramach przygotowywania koncepcji Centrum prowadził rozmowy z przedsiębiorcami. W 2017 r. odbyły się debaty, szkolenia dla blisko 150 przedsiębiorców. Oprócz tego nawiązano współpracę i zaproszono ekspertów do konsultacji z różnych instytucji.

W bieżącym roku, w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców, w Urzędzie Dzielnicy Bielany zostały zorganizowane szkolenia dla blisko 500 przedsiębiorców o różnej tematyce.

Redakcja

Noc Duchów Łakomczuchów

czyli współczesne obchody Dziadów na Bielanych

Wkrótce po zachodzie słońca 31 października na bielańskich uliczkach można było spotkać się z... duchami. Były małe, duże, wesole, rozbrykane, a niektóre nieśmiałe. Najważniejszą zasadą wieczornej zabawy było to, aby ich nie przestraszyć, tylko w szybki i sprawny sposób udzielić pomocy – ponieważ, jak się szybko okazało, każdy z nich wpadł w poważne tarapaty

Tuż przed godz. 17.00 grupy najmłodszych mieszkańców Bielani, wspólnie ze swoimi opiekunami, starały się odnaleźć bielańskie duszki i pomóc rozwiązać sprawy, które nie dawały im spokoju. W dziewięciu punktach na terenie Starych Bielani przygotowane zadania, których rozwiązanie miało pomóc duchom znaleźć spokój i radość.

Konkurencje były przeróżne: od przeprawy z bojaźliwymi duchami przez gęstwinę poprzez tajemnicze skrytki, w których nale-

Fot. Arch. Redakcji

Magdalena Lerczak – Zastępca Burmistrza częstuje dzieci smakołykami żało znaleźć zgubione zabawki, po wyścig do stołu, gdzie czekały na nich smakołyki

W tegorocznej zabawie wzięły udział m.in. kawiarnie, restauracje i sklepy – Czytelnia, Jadłostacja, Mała Forma, Slou, Wake Cup Cafe, Cafe de la Poste, Stylove, Roślina i Przedszkole „Akademia Uśmiechu”.

Wszyscy chętni przez cały czas mogli w dowolnym momencie

rozpocząć grę i zdobyć drobne upominki za udzieloną duchom pomoc. Małym odkrywcom pomagały **Magdalena Lerczak** – Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bielany oraz radna dzielnicy Bielany **Ilona Popławska**. Noc Duchów Łakomczuchów zgromadziła w 9 punktach ponad 1000 uczestników.

Paweł Hołubiec

Koncert Adama Makowicza

Są artyści, których przedstawiać nie trzeba. Ich nazwiska, ich dorobek i twórczość są bowiem o wiele bardziej wymowne, niż opisujące ich zdania, z konieczności skrócone, niepełne, pokazujące tylko część ich bogatej działalności. Takim właśnie artystą jest Adam Makowicz.

Ten światowej sławy jazzman, legenda polskiej muzyki, wirtuoz fortepianu, przed wielu laty nazwany przez **Johna Hammonda** „najbardziej niezwykłym talentem pianistycznym ostatnich lat”, od dawna mieszka i tworzy w USA. Obecnie odbywa właśnie tournée koncertowe po Polsce i w jego ramach wystąpił w czwartek, 11 października przy ul. Dewajtis w cyklu „Jazz w Podziemiach Kamedulskich”, który z koncertu na koncert potwierdza swoją wysoką lokatę na jazzowej mapie Polski.

Nazwisko światowego formatu przyciągnęło na Bielany prawdziwe tłumy. Można przewrotnie powiedzieć, że **Adam Makowicz** nie zaskoczył. Zrobił to, co zawsze, czyli po prostu oczarował publiczność. Zagrał zarówno amerykańskie standardy jazzowe, które w jego wykonaniu zawsze brzmią magicznie, jak i własne kompozy-

Fot. Arch. Redakcji

cje, ze swojej najnowszej płyty zatytułowanej „Swinging Ivories” (włącznie z utworem tytułowym). Wybitny pianista wspaniale nawiązał kontakt z widzami, którzy w skupieniu słuchali jego muzyki. Muzyki – dodajmy – wcale nie „lekkiej, łatwej i przyjemnej”, bo jazz **Adama Makowicza** sytuuje się zdecydowanie bliżej muzyki klasycznej niż popu. Oklaski na stojąco i aż trzy bisy nie pozostawiły wątpliwości, że koncert był wręcz zachwycający.

Na widowni, obok melomanów i mieszkańców Bielani, byli także m.in. Wiceburmistrz **Magdalena Lerczak**, dyrektor Bielańskiego Ośrodka Kultury **Jarosław**

Koncert Adama Makowicza **Bobin** i radny **Daniel Pieniek**. Wchodzących gości witał jak zawsze energiczny **ks. Wojciech Drozdowicz**, a konferansjerskie obowiązki pełnił **Tomasz Tłucz-kiewicz**.

Koncert **Adama Makowicza** na Dewajtis należy już do historii. Należy tylko mieć nadzieję, że Bielany i tutejsza publiczność oczarowały wirtuoza jazzu przynajmniej w połowie tak mocno, jak on oczarował ich, i że podczas następnego tournée po Polsce znów będziemy mieli okazję podziwiać mistrza jazzu w Podziemiach Kamedulskich.

Rafał Dajbor

Rzeźba autorstwa prof. Jarnuszkiewicza w parku jego imienia

16 listopada na terenie skweru im. Jerzego Jarnuszkiewicza, położonego pomiędzy ul. Magiera, Staffa i Perzyńskiego na Bielanych **Magdalena Lerczak**, Zastępca Burmistrza oraz wnuczka profesora **Marcelina Jarnuszkiewicz** podpisały list intencyjny, na mocy którego spadkobiercy artysty prześlą bezpłatnie Dzielnicy Bielany kopię rzeźby autorstwa profesora pt. „Dwoje”.

nami artyści – mówi **Magdalena Lerczak**.

Oryginał rzeźby znajduje się obecnie w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

Podjęta wspólnie z rodziną **prof. Jerzego Jarnuszkiewicza** inicjatywa wpisuje się w szereg innych działań kulturalnych, w których uczestniczy Dzielnica Bielany. W 2018 r. pracowni profesora przy ul. Magiera dzięki staraniom Dzielnicy przyznano tytuł Warszawskiej Historycznej Pracowni Artystycznej. Podobnie dzięki wsparciu Dzielnicy imieniem profesora został nazwany skwer pomiędzy ul. Magiera, Staffa i Perzyńskiego.

Magdalena Ulejczyk

Fot. Arch. Redakcji

Magdalena Lerczak i Marcelina Jarnuszkiewicz

Otwarcie biblioteki przy ul. Rudzkiej

30 października nastąpiło otwarcie Biblioteki przy ul. Rudzkiej.

Po gruntownym remoncie budynku otrzymał nową elewację i ogródek. Zmieniło się też wnętrze Biblioteki, podwoiła ona swoją powierzchnię, a w jednym ze skrzydeł mieści się teraz Miejsce Aktywności Lokalnej (MAL).

Na uroczystości otwarcia wśród przybyłych gości obecny był Zarząd

Dzielnicy, reprezentowany przez Burmistrza **Tomasz Mencinę** i jego Zastępców – **Magdalenę Lerczak**, **Grzegorza Pietruczuka** i **Włodzimierza Piątkowskiego**. Biblioteka i MAL są otwarte dla mieszkańców i Czytelników od 31 października: poniedziałek, wtorek w godz. 10.00–16.00 oraz środa, czwartek, piątek w godz. 12.00–19.00.

Biblioteka

Fot. Arch. Biblioteki

Uczestnicy uroczystego otwarcia Biblioteki

Wielki sukces bielańskich animatorów!

Działania bielańskich animatorów zostały docenione przez Kapitułę Nagrody Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej.

24 października warszawskie środowisko animatorów i edukatorów kulturalnych spotkało się w Teatrze Dramatycznym, gdzie odbyła się Gala Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej.

Do tegorocznej IX edycji konkursu zgłoszono 126 wniosków. W pierwszym etapie Kapituła Koordynatorów Dzielnicowych WPEK wybrała 58 projektów. 2 października w Dzielnicowym Domu Kultury na Ursynowie odbyły się przesłuchania konkursowe w formie publicznej prezentacji z udziałem publiczności. Kapituła Nagrody w składzie: **Anna Michalak-Pawłowska, Zbigniew Darda, Katarzyna Górkiewicz, Wojciech Feliksiak, Halina Polak, Agnieszka Proszowska, Adam Sienkiewicz** oraz **Beata Zuziak** przyznała 19 nagród i 6 wyróżnień.

Podczas Gali, którą prowadziła **Agnieszka Szydłowska** z radiowej Trójki oraz **Anna Michalak-Pawłowska**, Pełnomocnik Prezydenta do spraw edukacji kulturalnej poznaliśmy najlepszych animatorów z całej Warszawy. Nagrody wręczyli Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy **Włodzimierz Paszyński**, Dyrektor Biura Kultury **Tomasz Thun-Janowski**, Zastępca Dyrektora Biura Edukacji **Mirosław Sielatycki** oraz burmistrzowie dzielnic. Nagrody dla bielańskich animatorów wręczyła Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bielany **Magdalena Lerczak**.

W kategorii Szkoły Ponadgimnazjalne I nagrodę otrzymał **Bartosz Karaśkiewicz** i **Ula Królak** z XLI LO im J. Lelewela za projekt „Kulturalny Leleweł”.

Kulturalny Leleweł został napisany, jako projekt w ramach Budżetu Partycypacyjnego, przez szesnastoletnią uczennicę XLI LO – **Ulę Królik** z pomocą opiekuna samorządu uczniowskiego **Bartosza Karaśkiewicza**. Autorce udało się połączyć wieloletnią, sprawdzoną formułę z nowoczesnym podejściem do zaangażowania społecznego nie tylko pracowników, rodziców czy uczniów szkoły, ale także lokalnej społeczności. W trakcie trwania projektu przeprowadzono 34 warsztaty (podróżnicze, naukowe, artystyczne, kuli-

narne, itp.) i grę terenową. Z myślą o lokalnej społeczności odbyło się spotkanie sąsiedzkie na temat zdrowia i pokazem alternatywnych form sushi, zaproszono gości (m.in. pisarza **Michała Gołkowskiego**, sportowców **Sebastiana Karasia** i **Michała Klimkiewicza**) oraz wystąpił teatr improwizowany „Bez Klepki”. Odbyły się też dwa wydarzenia muzyczne – Gala Lelewela i koncert pt. „Kulturalnie” we współpracy z Bielańskim Centrum Edukacji Kulturalnej.

Kolejna I nagroda w kategorii Gimnazja powędrowała również na Bielany – otrzymał ją **Marek Biskupski** ze Szkoły Podstawowej nr 247 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kazimierza Lisieckiego „Dziadka” za projekt HIP HOP Dekalog IV Szacunek. To projekt w trakcie, którego uczestnicy odkrywali swoją drogę do szacunku – do siebie, do rówieśników, rodziców i opiekunów. Istotnym i wpływającym na przeżywanie własnych emocji środkiem przekazu było wyrażenie siebie przez muzykę rap. Uczestnicy napisali swoje teksty, które potem zarapowali i zaprezentowali rodzicom i opiekunom w postaci nagrania.

W kategorii Organizacje pozarządowe wyróżnienie otrzymał projekt „Bajkodzieło – twórcze podróże z baśniami i bajkami” autorstwa **Moniki Olczyk** i **Anny Olczyk-Grabowskiej** z Fundacji Przystanek Twórczość.

Bajkodzieło to seria spotkań z bajką, przeznaczonych dla dzieci w wieku od 3 do 8 lat i ich rodziców. Edycja 2017 składała się z 2 modułów spotkań rodzinnych: pierwszy z nich dotyczył bajek z różnych części świata i opowie-

Upamiętnienie Kory – naszej mieszkanki, ikony wolności

Była symbolem niezależności. Artystycznej, muzycznej, światopoglądowej, kobiecej, ludzkiej. Jej muzyka łączyła pokolenia. Słuchali jej młodzi, słuchali ich rodzice, a z biegiem czasu – także dziadkowie. Talent, charyzma, odwaga w głoszeniu własnych poglądów – to wszystko zjednywało jej szacunek i sympatię.

Gdy zachorowała – trzy pokolenia fanów trzymało kciuki za jej wyzdrowienie i powrót na scenę. Odeszła 28 lipca 2018 r. Jej pogrzeb na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach zgromadził tysiące ludzi – artystów wszystkich dziedzin sztuki, mieszkańców Bielany i całej Warszawy oraz fanów, którzy przybyli na Powązki z innych miast, by pożegnać artystkę.

Nie wszyscy wiedzą, że Kora od 2000 roku mieszkała na Bielanach, przy ul. Płatniczej. To właśnie w tym miejscu Dzielnica Bielany, we współpracy z mężem artystki **Kamillem Sipowiczem** chce ją upamiętnić. Jeszcze w tym roku na budynku, w którym mieszkała

For. Radostaw Nawrocki / FORUM

powstanie tablica ku jej czci. Do jej stworzenia zostali zaangażowani wybitni polscy plastycy, którzy byli również przyjaciółmi wokalistki. W projekcie udział wezmą: **Szymon Sipowicz wraz z Rodziną, Andrzej Wajs, Mateusz Labu-**

da, Robert Wróbel i Tomasz W. Michałowski. Autorski projekt zostanie przygotowany przez światowej sławy artystkę **Paulinę Ołowską**.

Redakcja

ści na różne sposoby, a drugi skierowany był do odbiorców dorosłych. Każde ze spotkań było okazją do poznania baśni, wywodzących się z innej kultury: afrykańskiej, arabskiej, indyjskiej, japońskiej, hinduskiej, arabskiej czy polskiej. Prowadzący, będący znawcami kultur różnych narodów, stwarzali dzieciom przestrzeń do słuchania, oglądania i aktywnych działań twórczych. W atmosferze dobrej zabawy dzieci mogły zdobywać wiedzę na temat różnic między ludźmi, ich

zwyczajów i kultury w różnych częściach świata.

Nasza powieść kryminalna – to projekt **Agnieszki Kurek** nauczycielki plastyki, techniki, bibliotekarki i wychowawcy klasy ze Szkoły Podstawowej nr 273 w Warszawie. To ona otrzymała III Nagrodę w kategorii Szkoły Podstawowe. Projekt obejmował stworzenie przez uczniów klasy Va powieści o charakterze kryminalnym. Sami uczniowie w drodze dyskusji oraz głosowań jawnych opowiedzieli się za charakterem powieści, imiona-

mi bohaterów oraz zasadami tworzenia kolejnych rozdziałów. Uczniowie wypracowali regulamin obejmujący między innymi zasadę nie uśmiercania głównych bohaterów oraz dbałość o kulturalne słownictwo. Każdy według listy dziennikowej pobierał zeszyt i miał go w domu około 7 dni. W tym czasie musiał przeczytać poprzednie rozdziały, dopisać jeden swój, jako kontynuację, mógł także go zilustrować. Podczas uroczystej gali cała klasa odebrała nagrodę na scenie, nie kryjąc wzruszenia, zaskoczenia i ogromnej radości z wygranej.

– Dla mnie to najważniejszy i najbardziej prestiżowy konkurs dla animatorów edukacji kulturalnej w Warszawie – mówi **Iwona Mirosław-Dolecka**, dzielnicowy koordynator WPEK. Jestem niezwykle dumna, że w tym roku bielańskie projekty zostały tak wysoko ocenione przez Kapitułę. Jesteśmy dzielnicą, która otrzymała najwięcej nagród.

WPEK jest jedynym w Polsce wspólnym programem kultury i edukacji. Integruje środowiska zajmujące się edukacją kulturalną: instytucjonalne, oświatowe, pozarządowe i nieformalne.

Magdalena Lerczak – Zastępca Burmistrza, Iwona Mirosław-Dolecka, Bartosz Karaśkiewicz i bielańscy laureaci WPEK

For. Arch. BOK

Redakcja

Koncert „Tribute to Andrzej Brzeski”

„...Przemijają noce, usychają płatki róż. Może został temat a nas wcale nie ma już...”

Ten cytat z piosenki „Moja maleńka muzyko” był myśłą przewodnią koncertu poświęconego pamięci **Andrzeja Brzeskiego** – barda, aktora, autora tekstów piosenek dla **Maryli Rodowicz**, **Edyty Geppert**, **Krystyny Tkacz** i **Laury Łącz**, naszego wieloletniego pracownika, kolegi i przyjaciela.

Koncert „Tribute to Andrzej Brzeski” odbył się w dniu 14 listopada 2018 r. w Bielańskim Ośrodku Kultury przy ul. Goldoniego 1 w rocznicę urodzin śp. **Andrzeja Brzeskiego**.

W programie artystycznym wystąpili liczni artyści, przyjaciele m.in. **Laura Łącz**, **Barbara Stępnia-Wilk**, **Jerzy Filar**, **Piotr Bakal**, **Antoni Muracki**, **Marek Majewski**, **Tomek Krzywiński**, **Tomasz Kordeusz**. Akompaniowali muzycy występujący wcze-

Koncert „Tribute to Andrzej Brzeski”

BOK

śniej z Andrzejem: **Florian Ciborowski** i **Mirosław Kozak**. Dzięki udostępnionym materiałom audiowizualnym oraz felietonom – zaproszeni goście mieli szansę poznania różnorodnej twórczości **Andrzeja Brzeskiego**, m.in. twórczości dla dzieci, teatralnej, filmowej oraz szansę poznania i wysłuchania wspomnień szerokiego grona artystów z jakimi współpracował przez minione lata. Mieliśmy szansę dowiedzieć się z jakimi miejscami był najbardziej związany, co go wzruszało, inspirowało do pisania tekstów, felietonów i piosenek. Sposób w jaki odbierał świat i ludzi, który wielokrotnie opisywał w tekstach przyciągnął na ten niezwykle wieczór tak liczną grupę wielbicieli jego twórczości.

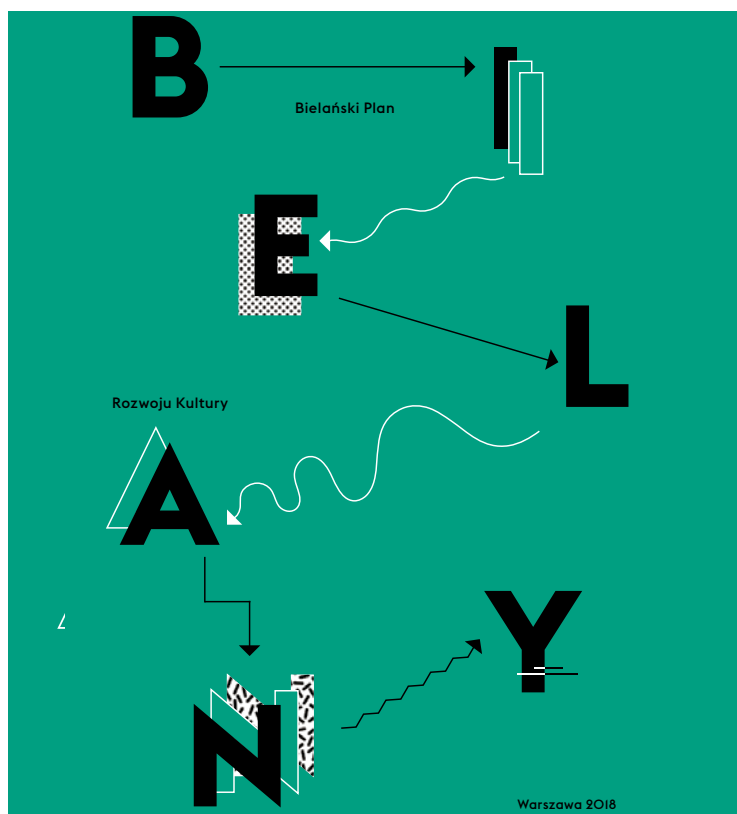
W przyszłym roku koncert galowy OPPY w studiu koncertowym Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego będzie poświęcony twórczości **Andrzeja Brzeskiego** – jak zapowiedział dyrektor festiwalu **Piotr Bakal**.

Bielański Plan Rozwoju Kultury

Po ponad roku intensywnych spotkań i warsztatów powstał **Bielański Plan Rozwoju Kultury** – dokument, który ma pomóc kształtować politykę kulturalną na Bielanach.

Bielański Plan Rozwoju Kultury ma być drogowskazem, z którego skorzystają osoby projektujące działania kulturalne, a więc pracownicy samorządowi, pracownicy Bielańskiego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej im. St. Staszica. Miał on być w zamierzeniu dostosowany do uwarunkowań, z którymi mamy do czynienia w dzielnicy, ale również nawiązujący do ważnych dokumentów miejskich wyznaczających politykę kulturalną Warszawy takich jak m.in. „Miasto kultury i obywateli, Program rozwoju kultury w Warszawie do roku 2020”. Dlatego do współpracy przy tworzeniu planu zaproszono **Martę Lewandowską** – współzałożycielkę Fundacji Kultury Dialogu i członkinię Warszawskiej Rady Działalności i Pożytku Publicznego i Zespołu Sterującego Programu Rozwoju współpracy m.st. Warszawy i Organizacji Pozarządowych do 2020 r. Nad planem pracowały osoby zaangażowane w tworzenie kultury na Bielanach na co dzień oraz młodzież, bielańscy artyści i przedstawiciele organizacji pozarządowych z całej Warszawy.

– Odbyliśmy szereg spotkań,

dzięki którym wyłoniła się nam dość jasna wizja kultury dla Bielan – mówi **Magdalena Lerczak** – Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bielany. – Z rozmów z różnymi środowiskami wiemy już, że zarówno artyści, jak i mieszkańcy są spragnieni kultury lokalnej, rodzącej się w procesie integracji z sąsiadami poprzez wspólne działania twórcze, ale również kultury ambitnej i najwyższej jakości. Dziękuję wszyst-

kim osobom, które zaangażowały się w tworzenie naszego Planu. Mam nadzieję, że mieszkańcy Bielan również z radością przyjmą i wesprą proces kształtowania nowej polityki kulturalnej.

Z Bielańskim Planem Kultury można zapoznać się na stronie www.bielany.waw.pl oraz w bielańskich miejscach kultury.

Magdalena Ulejczyk

Warsztaty edukacji audiowizualnej

15 listopada został podpisany list intencyjny dotyczący uruchomienia w naszej dzielnicy pilotażowego programu bezpłatnych warsztatów edukacji audiowizualnej.

List podpisała **Magdalena Lerczak**, Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bielany, **Marta Dalecka** z Fundacji Film Spring Open Sławomira Idziaka oraz **Witold Kon**, Dyrektorem Biblioteki Publicznej im. St. Staszica w Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy.

Warsztaty odbywać się będą w oparciu o ogromną wiedzę Ar-

tystów i Zespołu Fundacji pod opieką artystyczną **Sławomira Idziaka**. Z kolei Biblioteka Publiczna im. St. Staszica w Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy użyczy przestrzeni pod warsztaty i zabezpieczy finansowanie wykładów i opiekunom kursów.

Kurs wystartuje już w edycji letniej 2019 r. i skierowany będzie do młodzieży powyżej 16 lat.

Dziękujemy **Sławomirowi Idziakowi** za zaangażowanie w edukację młodzieży i możliwość realizacji takich projektów w naszej dzielnicy.

Redakcja

Magdalena Lerczak, Marta Dalecka i Witold Kon

1918 r. – Bielany u progu niepodległości Polski (8)

Listopadowa impresja

11 listopada 1918 – noc

Warszawa nie śpi, albo śpi niespokojnie. Strwożeni ludzie chyłkiem wyglądają zza firanek na słabo oświetlone, na wpół zamglone ulice. Co jakiś czas od ścian domów odbija się echo pospiesznych kroków, łoskot podkutych żołnierskich buciorów, krótkie szczekliwe komendy, raz niemieckie, a raz polskie. Skądś dobiega kanonada karabinowa. Czyżby nagle urwany krzyk. Najgorzej jest na przedmieściach, gdzie społeczne męty, typy spod ciemnej gwiazdy poczuły krew. Jedni kupują od Niemców broń za kradzione pieniądze i precjoza, inni po prostu mordują żołnierzy w zaułkach. Zdobywcze mauzery i parabelki przydadzą się podczas napadów rabunkowych na mieszkania i sklepy.

Stróżę jak co dzień otwierają o szóstej rano skrzypiące wrota bram kamienic, ale zamiast brać się za porządki czujnie spoglądają na boki, gotowi na powrót zatrzaskać ciężkie wierzaje. Latarnie gasną, gdy jeszcze jest ciemno – węgiel potrzebny do produkcji gazu i elektryczności jest na wagę złota! Dzwonki, dudnienie i przykre poskrzypywanie towarzyszy wyjazdowi tramwajów z zajezdni. O lepsze z tymi odgłosami walczy staccato wybijane na bruku kłaskaniem końskich kopyt i łomotem toczących się kół ciężkich, załadowanych pakami furgonów. Nieco bardziej stłumiony hałas wywołują lżejsze dorożki – podkowy koni są obite paskami gumy. Wśród pasażerów przeważają raczej zamożnie ubrani panowie zmordowani po wieczornych, niedzielnych uciechach – oni dopiero wracają do domów. Od czasu do czasu turkot i osłe porykiwanie klaksonu pobudzanego do życia kauczukową gruszką zwiastują przejazd samochodu ciężarowego, załadowanego żołnierzami w niemieckich albo polskich mundurach. W tym całym rozgardiaszu słabo słychać dzwony kościelne bijące na Anioł Pański. Większość najpiękniej brzmiących, odlanych ze spiżu, skonfiskowali Niemcy, aby przetopić je na znacznie użyteczniejsze pociski, pozostały więc głównie te małe, żelazne, pobrękujące w sygnaturkach.

Na długo przed świtem z tysięcy czeluści koszarowych kamienic wypelzają milczące kowrody współczesnych niewolników zdążających do fabryk. Wyświechtane i połatane kapoty,

czapki głęboko nasunięte na oczy, u kobiet długie, kraciaste chusty osłaniające głowę i plecy, zawiniątka z pajdą chleba, ciężki krok, nieskładny rytm wybijany przez liche trzewiki, zmęczone spojrzenia, ale mniej otepiałe niż zwykle. Dziś coś się wydarzy!

W „Cyrku” na Dzikiej i innych warszawskich przytułkach wydano już poranną herbatę i teraz wykładają z przyzwyczajenia obrzuca wyzyskami tłum obdartusów, zachęcając ich w ten sposób do szybszego opuszczenia schroniska. Ale tego poranka dziady i bezrobotne młodziaki sami z siebie zaczynają się spieszyć – ciągną ku centralnym ulicom, placom i bazarom w przecieczu Czegoś.

Panna Helenka udaje, że jeszcze smacznie śpi odizolowana od świata bastionem dziesięciopokojowego apartamentu w Alejach Ujazdowskich. Lekcje na pensji zaczynają się o dziewiątej, ale papa stwierdził po wieczery, że na ulicach zbyt niebezpiecznie, więc dziś musi wystarczyć towarzystwo mademoiselle Henrietty i przepytывanie z pocztu władców Polski. Brat Ksawery znikł gdzieś już późnym wieczorem, wkładając akademicką rogatywkę i uszczuplając zapasy w spiżarni. Maman odchodzi od zmysłów.

Rachel nie śpi i nie ma gdzie spać, siedzi pod schodami. Nie ma pracy, narzeczony okazał się oszustem, uwiódł, wpędził w ciążę i ukradł posag, więc ojciec słusznie wyrzucił ją z domu. Taki wstyd w bogobojnej rodzinie! Antek jesz-

cze ma miejsce do spania – barłóg w suterenie dzielony z pięciorgiem rodzeństwa, ale nie ma jak wyjść na dwór. Dziś nie jego dzień na założenie jedynej w izbie pary buciorów. Ojciec musi pójść na wiec.

Sędziwa Marianna klęczy w kącie izby przed świętym obrazem i bezzębny ustami prosi Boga, aby Marcelek przestał zanosić się krwawym kaszlem, Bolek znalazł pracę, a Zosia męża, który nie bę-

dzie zanadto pił i bił. Pani Emilia na klęczniku w wykwinie urządzonych sypialni z otwartą książeczką do nabożeństwa w ręku zanoszą modły do Przenajświętszej Panny o Polskę Niepodległą, narodową i katolicką. Henryk nie modli się, bo przecież Bóg nie istnieje, czyści pistolet i święcie wierzy, że tylko nim może wywalczyć raj, ten całkiem ziemski.

Ranek

W poniedziałek słońce wschodzi o 7.15, ale raczej teoretycznie – jest mglisto i wilgotno, w miarę ciepło, bo nawet trzy godziny wcześniej termometry wskazywały 7 stopni. W przytłumionym świetle wylaniają się kontury niekończących się szeregów kamienic o fasadach we wszystkich odcieniach szarości, często strupieszających, pokrytych liszajami odłóżającej farby i potwornie wielką ilością tandetnych szyldów malowanych przez domorostych pacykarzy na tekturze lub blasze. Tu i ówdzie noszą one ślady zamalowania rosyjskiej części napisu, na innych zastąpionej tekstem po niemiecku. Nierówna wysokość domów pozwala eksponować wysokie, obrzydliwie nagie ściany szczytowe najbardziej okazałych czynszówek, na których także roi się od nowych i całkiem już nieczytelnych murali reklamowych. W czeluściach podwórzy-studni klekocą rozwierane na zewnątrz okna, uchylane tylko na chwilę, aby nie tracić ciepła, a pozbyć się niepożądanych zapachów kuchennych. Na klatkach schodowych trzaskają drzwi, raczej jednak na tych kuchennych, albo po prostu w tych biednych domach, gdzie ludzie spieszą do roboty, na wiec, ale najczęściej to panny służące dźwigają opał i zdobyte gdzieś wiktuały. W dzielnicach robotniczych tą samą drogą taszczy się na piętra wiadra z wodą i w ogóle wszystko co się da. Na klatkach frontowych tłumią eleganckich trzewików tłumia czerwone dywany położone na białych, marmurowych schodach.

Na ulicy wymieszane z mgłą snują się nisko czarne i siwe dymy z kominów – gospodynie rozpalają kuchnie; w piecach prawie nikt nie pali – za drogo i na dworze za ciepło. Nawet drewno w wielu domach to luksus i ludzie wrzucają do palenisk wszystko, co da się spopielić, aby uwarzyć lichą strawę. Pod sklepami wydającymi przydziały kartkowe stoją od świtu długie kolejki – może coś dziś przywiozą, choć trochę czarnego chleba, brukiew albo – ach! – ziemniaki... Kupcy ociągają się z otwieraniem sklepów, szczególnie tych bardziej zasobnych. O tej porze w powszednie dni zazwyczaj było słychać w Warszawie łoskot otwieranych okiennic i grzechot rozsuwanych krat, turkot ręcznych wózków, pobrząkiwanie blaszanych baniek i konwi, trzask skrzynek – poranną uverturę, do której przyłączały się popisy wokalne – przekomarzania, śmiechy, połajania i złorzeczenia. Dziś jest inaczej, znacznie ciszej, a wiele lokali handlowych pozostaje zamkniętych na głucho. W powietrzu wisi oczekiwanie niewiadomego i strach przed rozruchami i grabieżą. Najbardziej przerażeni są kupcy żydowscy, słysząc przez okna mieszkań nawoływania wyrostków do rozbijania sklepów i ustanowienia sprawiedliwości dziejowej.

Gazeciarzy jeszcze nie słychać – w redakcjach i drukarniach nie nadążają z przetwarzaniem i składaniem dobiegających zewsząd informacji o lawinowo toczących się wydarzeniach. Zniecierpliwieni ludzie wylegają na ulice, które już koło ósmej zapełnia tłum gromadzący się pod gmachami publicznymi i przy skrzyżowaniach w oczekiwaniu nieuchronnych wydarzeń, albo przynajmniej wieści o nich. O wpół do dziewiątej u zbiegu Nowego Światu i Alei Jerozolimskich z niewiadomych przyczyn Niemcy strzelają do ludzi z gmachu Dyrekcji Kolei. Salwy, które padają spośród drzew przy ogródku mleczarni „Nadświźniańskiej” dosięgają dowborczyka Kazimierza Gryszkiewicza. Ma szczęście, przeżyje, ale szewc Czesław Baniak, trafiony w głowę, nie ma żadnych szans.

Mimo czyhającego na każdym rogu niebezpieczeństwa tłum na ulicach gęstnieje. Wydaje się milczący, ale wieści i plotki podawane półgłosem rozprzestrzeniają się lotem błyskawicy. Na ustach wszystkich – Piłsudski! Wczoraj Komendant wyszedł z Dworca Wiedeńskiego w asyście zaledwie kilku osób, wracając z magdeburskiej niewoli, ale już kilka godzin później świat zdaje się kręcić wokół niego. Gdy dziękował ludziom za gorące przyjęcie z balkonu domu przy ul. Moniuszki, schryp-

nięty głos odmówił mu posłuszeństwa. Odpowiedziano owacją, która jednak rychło przerodziła się powszechną bijatykę między orędownikami różnych opcji politycznych. Ludzie obrzucali się obelgami, nazywając adwersarzy żydo-bolszewikami albo białą sotnią. Rozemocjonowani plotkarze opowiadają o wystąpieniach młodzieży żydowskiej, która w dzielnicy nalewkowskiej urządza wiece i pochody z czerwonymi sztandarami, wznosząc okrzyki przeciw Polsce, polskiemu wojsku i Piłsudskiemu, a sławiące rewolucję rosyjską i niemiecką. Nie brakuje

o tym, iż „chałaciarze” rzucili się z nożami i rewolwerami na legionistów! Na Brackiej siedemnastoletni Boruch krzyczy „Niech żyje Lenin!” i natychmiast dostaje solidne lanie od przypadkowych przechodniów. Elegancko ubrani chłopcy z endeckiej młodzieżówki uzbrojeni w kije maszerują na Nalewki. Do ogólnej hysterii przyłącza się nawet „Kurier Warszawski”, który w wieczornym wydaniu potępi w czambuł żydowski nacjonalizm i syjonizm. Ostrze klina nienawiści na trwałe wbija się między narody...

Około dziesiątej na skrzyżowa-

demickiego, który oddaje się pod komendę Józefa Piłsudskiego. Ksawery stoi gdzieś w połowie liczącego setki studentów ogonka, oczekując na zapis. Na początek będzie pełnić wartę przed Pałacem Namiestnikowskim.

Na ulicach pędzą w różne strony pododdziały Polskiej Organizacji Wojskowej, dowborczyków i narodowego „Sokoła”, uzbrojone przez wojsko grupy studentów, bojówki PPS i żydowskiego Bundu, patroli polskiej Milicji Miejskiej, grupy niemieckich żołnierzy, policjantów i żandarmów. Polacy przejmują niemieckie urzędy i in-

wane pod zarzutem komunistycznej agitacji i zbrojnych prowokacji. Władze niemieckie przeważnie nie czynią oporu w przejmowaniu urzędów, szczególnie w sytuacjach, w których Polacy traktują okupantów z godnością i kurtuazją. Tylko czekają, aby móc wrócić „nach Heimat”. Piłsudski zapewnił, że „naród polski za grzechy waszego rządu nad wami mścić się nie chce i nie będzie”. Do wieczora z ulic i gmachów znikają niemieckie napisy. Szylidy są przemalowywane, a solidniejsze tablice zrywane. Rozpoczęte onegdaj rozbijanie żołnierzy niemieckich idzie zazwyczaj bezproblemowo. Na Wareckiej niemiecki oficer dogoniony przez bodaj dziesięcioletniego wyrostka, bez wahania oddaje mu pas z szabłą. Uwolnieni od oręża Niemcy przeistaczają się w normalnych ludzi marzących jedynie o rozrywkach i powrocie do domu. Wielu nosi w klapie munduru czerwone kokardki lub goździki. Całe ich grupy agituja kolegów o wsparcie rewolucji w ojczyźnie.

Tu i ówdzie jednak oddziały okupantów stawiają opór, często sprowokowany agresywną postawą tłumy. Bronią się w koszarach przy Arsenale, w Pałacu Prymasowskim i w Dyrekcji Kolejowej. Najgorzej mają się sprawy pod Cytadelą, w której obok Niemców od godziny dwunastej kwaterują też pierwsze oddziały polskie. Około drugiej w okolicach Pokornej i Dworca Kowelskiego w oblężeniu naporu rozgorączkowanego tłumy chcącego dobrać się do magazynów broni i żywności w Cytadeli, żołnierze nie tylko otwierają ogień z karabinów maszynowych, ale też ciskają w szturmującą ciżbę granaty. Dziesiątki ludzi pada z jeńcem na bruk przy akompaniamencie wydawanych komend, grzmotu salw, wybuchów i rozdzierających wrzasków. Glinie szesnaste osoby, a trzydzieści odnosi rany. Trafiony odłamkiem w brzuch umiera 13-letni, anonimowy chłopiec żydowski. Jego rówieśniczka obficie krwawi z szarpanych ran na nogach. Ciężko rannego milicyjnego sanitariusza Kalinowskiego odwożą do szpitala Świętego Ducha z obrażeniami pleców i nóg. Tamże wiozą dziesięcioletnią Łodzie Szepską z odłamkami w piersiach. Większość gazet wstydlawie potem przemilczy, że w masakrze mogli brać udział także żołnierze polscy. W różnych zakątkach miasta pojedynczy Niemcy często strzelają lub kłują bagnetami w obronie przed zbyt agresywnie nastawionymi amatorami karabinu czy pistoletu. Czterdziestolatek Jan Cieślowski, woźnica, dostaje przy takiej okazji na Powązkach bagnetem w plecy. Inni to przypadkowe

Fot. Arch. Redakcji

wśród nich zawodowych komunistycznych agitatorów, ale mało kto z warszawian rozumie, jaka to iskra wywołała ów „czerwony” wybuch. To w dużej mierze reakcja na odmowę przyjmowania do Wojska Polskiego masowo garnących się doń żydowskich chłopaków. Odpowiednie rozporządzenie w tej sprawie ma powstrzymać niezadowolone narodowców i kół kościelnych. Zanim do tego doszło socjaldemokratyczny „Bund” rozpoczął organizację młodzieżowych oddziałów żydowskiej samoobrony, ogłosił strajk powszechny i wydał odezwę do „młodzieży polskiej pochodzenia żydowskiego”, nawołując do wstąpienia w szeregi armii polskiej. Nic dziwnego, że tłum „bundowców” zgromadzony na pl. Krasieńskich z nacechowaniem niechęcią milczeniem przygląda się maszerującej kolumnie legionistów. Po fiasku akcji oliwy do ognia dolewają jeszcze zwykłe napady urządzone przez pospolitych żydowskich bandytów na sklepy i ludzi. Na Nowolipkach żydowscy ulicznicy żądają od legionisty zdjęcia czapki, a po odmowie odbierają mu karabin i kłują – na szczęście niezbyt groźnie – nożem. Na Nalewkach jakaś banda bije chrześcijan jadących tramwajem! Mówi się

niem Leszna i Żelaznej gromadzi się pod czerwonymi sztandarami wielotysięczny tłum zwołany przez działaczy rewolucyjnych partii robotniczych – PPS-Lewicę i SDK-PiL. To robociarze z wolskich fabryk, o gniewnych twarzach i zaciśniętych pięściach. Tym razem do akcji wkracza wojsko niemieckie, które pod groźbą karabinów maszynowych zmusza wiecujących do podzielenia się na trzy pochody. Największy idzie Lesznem w kierunku placu Bankowego, śpiewając „Międzynarodówkę” i domagając się okrzykami tworzenia rad robotniczych i dyktatury proletariatu. Wkrótce zostanie rozproszony przez niemiecką żandarmerię.

O jedenastej członkowie Stronnictwa Niezawisłości Narodowej w gmachu Stowarzyszenia Pracowników Handlowych przy ul. Siennej owacją przyjmują wiadomość o powrocie Piłsudskiego i powstaniu ludowego rządu w Lublinie. Podobne, masowo frekwencjonowane laudacje można dziś w Warszawie liczyć dziesiątkami.

Dzień

Akademicki komitet wykonawczy pod hasłem „Stolica w niebezpieczeństwie” wzywa do wstępowania w szeregi Legionu Aka-

demickiego, który oddaje się pod komendę Józefa Piłsudskiego. Ksawery stoi gdzieś w połowie liczącego setki studentów ogonka, oczekując na zapis. Na początek będzie pełnić wartę przed Pałacem Namiestnikowskim.

Na ulicach pędzą w różne strony pododdziały Polskiej Organizacji Wojskowej, dowborczyków i narodowego „Sokoła”, uzbrojone przez wojsko grupy studentów, bojówki PPS i żydowskiego Bundu, patroli polskiej Milicji Miejskiej, grupy niemieckich żołnierzy, policjantów i żandarmów. Polacy przejmują niemieckie urzędy i in-

stytucje, koszar, więzienia, dworce kolejowe i składy, rozbijają posterunki przy obiektach wojskowych, siedzibach władz okupacyjnych i fabrykach, zaciągają warty, konfiskują broń, dokumenty i wszelkiego rodzaju ruchomości. Przedstawiciele naprędce organizowanej polskiej administracji przejmują w pośpiechu sądy, pocztę, Krajową Kasę Pożyczkową oraz zarządy kolei i tramwajów. Wojsko wkracza do Belwederu, Pałacu Namiestnikowskiego i Cytadeli. W pałacu Brühla na pl. Saskim, skąd ewakuowano niemiecki rząd cywilny, rozpoczyna działalność polskie Ministerium Spraw Zagranicznych. Sąsiedni Pałac Saski – dotychczas mieszczący biuro szefa administracji wojskowej – obejmuje Ministerium Wojny i Sztab Jeneralny. Co chwila na kolejnych zajętych gmachach wykwitają białe-amarantowe flagi. Dokładne barwy narodowego sztandaru nie są jeszcze ustalone, a i orły nie wyglądają na zupełnie jednolite..

Ludzie oddychają z ulgą na wieść, iż marka polska pozostaje prawnie gwarantowanym środkiem płatniczym. Na wolność wychodzą wszyscy więźniowie polityczni, ale ich miejsce zajmują osoby aresztowa-

ofiary. Podczas bezładnej strzelaniny przy którejś ze stacji kolejki grójeckiej ranny zostaje konduktor Kazimierz Woźniak, lat 21 oraz kowal Jan Sikora, lat 26. Na Powiślu, przy rogu Leszczyńskiej i Nadbrzeżnej, ktoś znajduje trupa z przestrzelonym oczodołem i kartką na piersiach: „szpicel austriacko-niemiecki”.

Tłum rabuje składy węgla i magazyny na Dworcu Towarowym kolei Wiedeńskiej. Gotowych do bitki intruzów, lokalnych zawodowych złodziei i zwykłą biedotę, rozprasza milicja i wojsko. Na Dworcu Brzeskim i kolejowych składach Nobla na Pelcowiznie trwa rabunek wagonów z niemieckim mieniem. Zawiadomiona o tym polska komendantura niezwłocznie wysyła zbrojny oddział. Strażacy z oddziału nalewkowskiego muszą z karabinami w rękach rozpędzić motłoch, który chce zawładnąć magazynem broni w opuszczonych, położonych po drugiej stronie ulicy koszarach. Pięćset karabinów, dwa cekaemy i amunicję przekazują następnie armii. W fabryce „Gerlach i Pulst” na Woli wojsko konfiskuje kilka tysięcy produkowanych i naprawianych tam karabinów maszynowych. W warsztatach Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej sekwestrowi niemieckiego parku samochodowego przez polskie wojsko usiłuje się przeciwstawić – bez powodzenia – lokalna rada robotnicza. W różnych punktach miasta, nawet w Ogrodzie Saskim, panowie z rewolwerami w rękach z dużym zaangażowaniem ostrzeliwują się nawzajem, a wszędobylscy dziennikarze nie bardzo pojmują, kto występuje przeciw komu i z jakiego powodu.

Niemiecki gubernator Hans von Beseler siedzi zapomniany i pogrążony w ponurych myślach w swym gabinecie na Zamku, zupełnie sam. Historyczny gmach żołnierze niemieccy zabarykadowali i oplekli drutem kolczastym, ustawiając cekaemy. Trwają nerwowe negocjacje o poddanie utworzonej na prędcie „twierdzy”, które ciągną się do czwartej po południu. Beseler wkrótce niezauważony opuści Warszawę wiślanym stateczkiem, a Zamek zajmą polskie urzędy państwowe.

Piłsudski przyjmuje w tymczasowej siedzibie kolejne delegacje z Warszawy i kraju, deklarujące mu wierność i proszące o objęcie przywództwa nad narodem. Tak czyni też Ignacy Daszyński, pierwszy minister lewicowego Rządu Lubelskiego, dla którego Komendant ma do zaoferowania tylko postulat natychmiastowej dymisji. W imię zgody narodowej, rzecz jasna.

Na Czerniakowskiej Aniela prostuje plecy pochylone od rana

nad wypełnioną praniem białą i wyciera wierzchem zaczerwienionej dłoni spocone czoło. Na kuchni bulgoce kocioł z bielizną. Jedyne okno w izbie zaparowało i nie przepuszcza wiele światła, a mdły zapach mydlin snuje się przez otwarte drzwi po korytarzach całej kamienicy, łącząc z pokrewnym na drewnianych schodach, świeżo wyszorowanych przez Józefową, żonę stróża. Symfonii woni dopełnia odór gotowanych na obiad liści kapusty. W przeludnionej czynszówce na Miłej nad wszystkimi wrażeniami powonienia dominuje swąd śledzi

smażonych z cebulą oraz – pod schodami – nieznosny odór moczu. Kuchnia dla Inteligencji, prowadzona przez Koło Pracy Kobiet jak co dzień wydaje dwadzieścia darmowych obiadów przygotowanych z niemałą ofiarnością dla członków straży bezpieczeństwa publicznego. Panią Natalię z ul. Mazowieckiej 10 stać na zafundowanie tylko dwóch porcji obiadowych strażnikom z najbliższego posterunku. Na pierwszym piętrze domu w Alejach Ujazdowskich Marysia właśnie podaje do stołu wagę z bulionem. Kobiety zgromadzone przy długim stole jedzą w milczeniu, rozmyślając z niepokojem o ojcu i braciach, którzy skoro świt udali się „robić politykę”. Co gorsza, koło południa wyknęła się cichcem także Helenka. Sama jedna!

Doktor Hilary Czerniawski ślania się na nogach ze zmęczenia; nie śpi już drugą dobę. Szpital przyjmuje coraz więcej ludzi straszliwie poranionych w ulicznych utarczkach, ofiary napadów, ale też coraz więcej chorych zakaźnie. Do karmionej biedą i głodem plagi gruźlicy i malarii dołącza wyjątkowo groźny szczep grypy nazwanej w wojennych okopach – nie wiedzieć czemu – hiszpanką. Siostrą miłosierdzia

przychodzą w sukurs rzesze wolontariuszek, ale przy braku dostatecznej ilości lekarstw i opatrunków najwięcej roboty mają księża, pastorzy i rabini. Helenka dodaje sobie dwa lata, aby móc założyć czepkę z czerwonym krzyżem i biały fartuch, teraz – po zaledwie kilku godzinach – też już na poły czerwony, jak barwy narodowe.

Wieczór

Słońce zachodzi już trzynaste minut po czwartej, słabym blaskiem rozświetlają się latarnie. Tylko trochę więcej światła widać w oknach domów – większość

Rany odnosi hotelowy „szwajcar”, zaledwie siedemnastolatek, oraz pewna kobieta. Dopiero po godzinie w środek ciżby wkracza oddział wojsk polskich, zajeżdżając na plac dworcowy w kilka samochodów.

W knajpach zasiedzieli się literaci i artyści, którzy toczą zawzięte spory polityczne między sobą i z każdym kto się nawinie. W kinematografach i teatrach w repertuarze przeważają jak zwykle komedie, operetki i inne „wesołe krotchwile”, wyraźnie nie nadążające za rozwojem wydarzeń, ale frekwencja dopisuje. Pierwszy re-

uszminkowane najtańszą pomadką i policzki, których bladeść pokrył sok z buraka. Szanse na złapanie klienta i zaciągnięcie go pod schody ocenia nisko i liczyć może tylko na szwendających się bez celu niemieckich dezertersów. Bez paru marek w garści nie będzie miała jutro nawet na herbatę... Rachel na mrocznej klatce schodowej w kamienicy przy Świętojerskiej wchodzi na parapet okna i długo patrzy w głąb ciemnego podwórza. Już nie myśli o jutrze.

Piłsudski siedzi całą noc przy biurku, układając odezwę w sprawie utworzenia Rządu Narodowego, która nazajutrz musi być zamieszczona na plakatach i w porannym wydaniu gazet. Do budowania Niepodległej chce zaprosić wszystkich, z prawa i z lewa, bez względu na narodowość i wyznanie. Nie wie jeszcze, że łatwiej ziszczyć niepodległą Polskę niż zgodę narodową.

12 listopada 1918 – świt

Słońce wschodzi o 7.17, temperatura bez zmian, nadal mglisto. W gazetach wielkimi literami biją w oczy odezwy i apele Naczelnika Państwa, komendanta miasta, ustępującej Rady Regencyjnej, władz wojskowych i rozmaitych komitetów skierowane do wszystkich obywateli, niektóre wprost do Żydów. Miejsca na szpaltach jest dość – po komunikacie o zawieszeniu broni na frontach wielkiej wojny nie napływają już żadne doniesienia o kolejnych krwawych, bezsensownych jatkach. Poranne pociągi wiozą w teren świeżo mianowanych naczelników, urzędników i funkcjonariuszy. Machina państwowa ruszyła.

Ojczyzna z łopotem narodowych flag wstępuje w Niepodległość. Piłsudski wstępuje na karty Wielkiej Historii. Daszyńskiemu niebawem nie będzie dane wstąpić na piedestał należny szefowi pierwszego rządu Rzeczypospolitej Polskiej. Helenka chce wstąpić na uniwersytecki Wydział Medyczny. Ksawery wstępuje do armii i wkrótce polegnie na polu chwały. Leosia wstępuje do herbaciarni i drzącymi z chłodu dłońmi ścisza szklankę gorącego napoju. Pani Emilia wstępuje do kościoła, aby złożyć datkę na dziękczynną mszę narodową. Aniela wstępuje do mydlarni, musi kupić strużyny do prania. Antek wreszcie może założyć buty i wraz z nowo poznanym, posiniaczonym na twarzy Boruchem wstępuje do partii komunistycznej. Rachel spada w otchłań podwórza i wstępuje w nicość. Albo do nieba. Odrodzona Polska stoi u progu narodowego piekła. A może już go przestąpiła.

grudzień 2018

bielany
po godzinach

01 Słowik – Mikołajki z Teatrem Kamishibai

godz. 12.30 Spotkanie z japońskim Teatrem Kamishibai. Jest to technika opowiadania wykorzystująca plansze z obrazkami i tekstem oraz drewnianą lub kartonową skrzynkę butai, w której przedstawiane są kolejne fragmenty historii. Po spektaklu warsztaty manualne i wizyta św. Mikołaja. Bilet 5 zł/osoba
Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

01 Koncert zespołu GooseBumps

godz. 19.00 GooseBumps to siedmiu energetycznych i mega zdolnych facetów śpiewających a'capella hity z repertuaru Pop, Electronic, Hip-Hop oraz R&B. Bezpłatne wejściówki do odbioru w BOK od 21.11
Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

02 Spektakl „Na pierwszy znak”, Teatr Rodzinny z Grójca

godz. 18.00 Wspomnienia przedwojennego życia Warszawy. Usłyszymy utwory m.in. Eugeniusza Bodo, Adolfa Dymy, Hanki Ordonówny. Bilety 10 zł, przedsprzedaż od 21.11.
Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

KINO ZA ROGIEM

Film dla dzieci pt. „Renifer Niko ratuje święta”, godz. 17.00.
12 grudnia, godz. 17.00 – film pt. „Na układy nie ma rady” oraz spotkanie z krytykiem filmowym Łukaszem Maciejewskim.
17 grudnia, godz. 17.00 – z cyklu Aktorki na Bielanach film Pawła Pawlikowskiego pt. „Zimna wojna”. Po filmie spotkanie z aktorką Agatą Kuleszą poprowadzi krytyk filmowy i teatralny Łukasz Maciejewski.
19 grudnia, godz. 17.00 – film pt. „Listy do M 2”. Wstęp wolny
Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bielany, ul. Z. Romaszewskiego 19, tel. 22 663 83 14

05 Spotkanie z podróżnikiem – Marta Gawrychowska

godz. 18.00 „Kambodża – śladami khmerskiej cywilizacji”. Kambodża to piękny i fascynujący kraj o niezwykle bogatej kulturze oraz ciekawej i trudnej historii. Kraj, który urzeka przepięknymi krajobrazami i wspaniałą, monumentalną architekturą. Wstęp wolny
Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

05 „Mikołajki”

godz. 17.30 Teatrzyk w wykonaniu artystów Teatru Wariacja, opowiadający o przygodach Mikołajów oraz zwyczajach świątecznych z różnych stron świata. Wstęp wolny
Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 43, ul. Perzyńskiego 3, tel. 22 835 18 43

05 „Świąteczne marzenia”

godz. 17.30 Teatrzyk w wykonaniu aktorów Studia Artystycznego Arlekin. Wstęp wolny
Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 21, ul. Wrzeciono 48, tel. 22 835 48 39

05 Zajęcia z cyklu DIY (do it yourself)

godz. 17.00 Będą robione bombki jak ze starego srebra. Kolejne zajęcia 6 grudnia. Natomiast 12 i 13 grudnia decoupage na szkle, czyli karafka na wigilijny stół. Dorośli. Na zapisy
Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 22, ul. Rudzka 12/14, tel. 22 833 40 09

05 Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych

godz. 17.30 Omawiane książki to „Król” Szczepana Twardocha oraz „Opowiadania dziwne” Olgi Tokarczuk. Wstęp wolny
Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 103, al. Reymonta 6, tel. 22 663 73 85

06 Bajkowe Kalambury

godz. 17.00 Wiek 5+. Wstęp wolny
Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 27, Al. Zjednoczenia 19, tel. 22 834 01 81

MOC KOBIETY. Warsztaty i spotkania dla kobiet

SPOTKANIE Z TOBĄ. Oficjalne zakończenie projektu MOC KOBIETY – jeżeli wzięłaś udział w którymś z warsztatów w ramach projektu, jeśli Moc Kobiety jest Ci bliska lub jesteś zainteresowana tą ideą, zapraszamy Cię serdecznie! Przyjdź i podziel się swoim doświadczeniem Mocy Kobiety z innymi kobietami.

W programie m.in. wykład nt. kobiecości i sytuacji kobiet w różnych częściach świata oraz slideshow fotografii autorstwa Beaty Muchowskiej pt. „Taka jestem”, efektu sesji, w której wzięły udział uczestniczki warsztatów Mocy Kobiety. Godz. 19.00

WARSZTATY

1.12, godz. 10.00-14.00 – „Żyć odważnie” – prowadząca OLA KUTZ, artystka i dziennikarka, aktywnie jeździ na motocyklu, jest kierowcą rajdowym, trenuje sztuki walki. Widzom znana z takich programów jak „Ola w trasie”, „Najgorszy polski kierowca”, czy „Przyjazne motocyklistom”.

8.12, godz. 10.00-14.00 – Sztuka Dzikości. „Moc Kobiety” – prowadząca JOANNA GRABOWIECKA, reżyserka teatralna, trenerka rozwoju osobistego, pomysłodawczyni i realizatorka Mocy Kobiety, a także zrealizowanych we współpracy z Bielańską Akademią Umiejętności Siła i piękno Kobiety, spotkań i warsztatów dla kobiet oraz NieDzielnego Mężczyzny, spotkań i warsztatów dla mężczyzn. Koncepcja i realizacja: Sztuka Dzikości. Więcej informacji: www.sztukadzikości.com. Udział w warsztatach jest bezpłatny. Ilość miejsc jest ograniczona. Obowiązują zapisy: mockobiety2018@gmail.com

Urząd Dzielnicy Bielany ul. St. Żeromskiego 29 (wejście od ul. Jarzębskiego), tel. 22 443 47 00 wew. 42 398

06 Spektakl poetycko- muzyczny „Przed zapaleniem choinki”

godz. 12.00 Spektakl oparty na poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego. Usłyszymy wzruszające wiersze świąteczne o tematyce rodzinnej i wspomnienia Świąt spędzanych w rodzinnym domu poety. Reżyseria i wykonanie Laura Łącz. Wstęp wolny
Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

06 Cuda wianki – bożonarodzeniowe stroiki

godz. 18.30 Warsztaty wykonywania świątecznych wieńców i stroików z szyszek, orzechów, papierowych kwiatów, piórek, małych bombeczek, wstążek, patyczków, koralików, okrasimy je brokatem, złotem, srebrem lub w inny ulubiony sposób. Wstęp wolny, zapisy
Studnia MAL, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

07 Koncert na BIS „Tribute to Andrzej Brzeski”

godz. 18.00 Koncert wspomnieniowy z tekstami autorstwa Andrzeja Brzeskiego. Wystąpią przyjaciele i znajomi artyści: Florian Ciborowski, Marek Majewski, Emilia Filar, Jerzy Filar, Piotr Bakal, Tomasz Kordeusz, Tomasz Krzemiński, Barbara Stępnia-Wilk, Mirosław Kozak, Antoni Muracki. Bezpłatne wejściówki do odbioru w sekretariacie BOK od 26.11

Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

07 Świąteczne warsztaty florystyczno-plastyczne

godz. 16.30 Rodzinne warsztaty tworzenia oryginalnych ozdób świątecznych z mistrzynią florystyki. Wstęp wolny, zapisy
Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

07 Otwarta próba chóru warszawiaków

godz. 18.00 Chcesz zaśpiewać podczas świątecznych iluminacji Warszawy, które odbędą się 8 grudnia 2018 r. na Krakowskim Przedmieściu i w Multimedialnym Parku Fontann? Przyjdź na otwartą próbę i dołącz do chóru warszawiaków. Wstęp wolny

Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

08 Kocham teatr!

godz. 12.00 Cudny dzień – spektakl Teatru Scena Elffów. Koncert-spektakl na widzów i marionetki w wykonaniu Talentki, Ktośki i Gęsiorka, czyli Eugeniusza Genio Gęgalskiego. Przedstawienie dla dzieci od lat 2 przepełnione jest lirycznymi piosenkami o przyrodzie, z muzyką Wolfganga Amadeusza Mozarta. Bilet 5 zł/osoba

Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

08 Zlokalizuj swoją torbę

godz. 12.30 Rodzinne warsztaty ozdabiania płóciennych toreb za pomocą szablonów, przedstawiających charakterystyczne dla okolicy osiedla Wólka Węglowa symboli, budynków, drzew, obiektów. Wstęp wolny, zapisy
Studnia MAL, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

09 Rozśpiewane Smyki w świetle muzyki

godz. 11.00 Serdecznie zapraszamy wszystkie dzieci do wspólnej muzycznej zabawy! Pojawi się nowa piosenka, zagadki, niespodzianki i dużo muzycznej radości.

Urząd Dzielnicy Bielany ul. St. Żeromskiego 29 (wejście od ul. Jarzębskiego) tel. 22 443 47 00 wew. 42 398.

09 Koncert „Listy na wyczerpanym papierze”

godz. 18.00 W ramach cyklu „Scena młodych” usłyszymy piosenki autorstwa Agnieszki Osieckiej i Jeremiego Przybory w wykonaniu Agnieszki Chyczewskiej. Wystąpią również Kamila Kosińska i Tomasz Czerski. Opiekun artystyczny: Maryla Gralczyk. Wstęp wolny

Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

grudzień 2018

bielany
po godzinach

10 Warsztaty z rysunku

godz. 17.30 Prowadzi Wioleta Braunsejs. Wiek 10+. Zapisy
Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 103, al. Reymonta 6,
tel. 22 663 73 85

10 „Wigilia w mazowieckiej chacie”

godz. 17.30 Spektakl w wykonaniu aktorów Teatru Wariacja. /
Wstęp wolny
Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 26, ul. Z. Romaszewskiego 19,
tel. 22 639 88 51

11 „Grajka Mikołajka”

godz. 17.00 Teatrzyk pt. „Grajka Mikołajka” w wykonaniu Teatru
TAK. Bez ograniczeń wiekowych. Wstęp wolny
Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 49, al. Reymonta 6, tel. 22 663
73 85

11 Porcelanowe Łosie – DIY

godz. 18.30 Mąka, wókol, sok z cytryny, gliceryna, oliwka – to
przepis na niezwykle efektowną i plastyczną masę
porcelanową. Zrób sam świąteczne ozdoby – w roli
głównej łosie. Wstęp wolny, zapisy
Studnia MAL, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

12 Dyskusyjny Klub Książki dla Młodzieży

godz. 17.30 Omawiana książka: „Namiestnik” Adama Przechty.
Kolejne spotkanie 19 grudnia o godz. 17.30, na którym
omawiana będzie książka: „Wszystko jest względne”
– zbiór opowiadań Stephena Kinga

Mediateka Start-Meta, ul. Szegedyńska 13a, tel. 22 291 44 68

13 Sukces pisany szminką – marzenia, pragnienia, potrzeby

godz. 18.00 Warsztat rozwoju osobistego dla kobiet prowadzony
przez Fundację Sukcesu Pisanego Szminką. Chcesz
zdobyć nowy punkt widzenia samej siebie przez
pryzmat swoich pragnień? Nie wiesz jak odkryć
swoje marzenia i zamienić je w cele do osiągnięcia?
Z pomocą ekspertek i specjalistek, w inspirującym,
kobiecy kręgu, poszukamy odpowiedzi na te
i wiele innych pytań. Wstęp wolny

Studnia MAL, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

13 Świąteczne DIY (do it yourself) cukrowe ozdoby

godz. 17.00 Warsztaty ozdób świątecznych. Wiek 10+. Na zapisy
Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 103, al. Reymonta 6,
tel. 22 663 73 85

13 Zajęcia z origami

godz. 17.00 W trakcie zajęć dzieci wykonają papierowego
Mikołaja. Wiek 5+. Wstęp wolny

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 27, Al. Zjednoczenia 19, tel. 22
834 01 81

13 „Co się stało z Mikołajem”

godz. 17.00 Przedstawienie teatralne w wykonaniu artystów
teatru TAK. Wstęp wolny

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 14, ul. Bogusławskiego 6a, tel.
22 669 69 52

13 „Wesoła gwiazdeczka”

godz. 11.00 Świąteczne warsztaty artystyczne tworzenia oryginalnych
ozdób choinkowych techniką szydełkową,
papierową i mieszaną. Kolejne warsztaty 20 grudnia.
Wstęp wolny

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 43, ul. Perzyńskiego 3, tel. 22
835 18 43

EkoMikołajki w Mediatece

Zapraszamy najmłodszych do Mediateki START-META przy ul. Szegedyńskiej 13a. W godz. 11.00-13.30 czeka na Was mnóstwo atrakcji! Na początek: interaktywny spektakl „Świąteczne śledztwo” w wykonaniu Teatru KULTURESKA, w którym przeniesiemy się do magicznego zimowego miasteczka w Laponii... Po spektaklu: zabawy, konkursy i quizy o tematyce proekologicznej z nagrodami! W taki dzień nie może oczywiście zabraknąć spotkania ze św. Mikołajem – przybędzie do Mediateki, a każde dziecko otrzyma świąteczny upominek. Serdecznie zapraszamy! Organizatorzy: Dzielnica Bielany, Mediateka START-META

Mediateka Start-Meta, ul. Szegedyńska 13a, tel. 22 291 44 68

Gloria, Gloria zawołajmy – sąsiedzkie kolędowanie

Koncert chóru Koheza i Chóru Kantata z CAL Białotłęka. Wspólne śpiewanie kolęd, pastorałek i piosenek świątecznych w wyjątkowych aranżacjach przygotowanych przez Ewę Jurkiewicz. Godz. 16.00. Wstęp wolny. Zapraszamy serdecznie!

Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

14 Off na Zakręcie – Coś Poszło nie tak

godz. 19.00 Pokaz filmów niezależnych z Francji, Rosji, Korei i Izraela. Dyskusję prowadzi Maciej Misztal, dyrektor Lubelskiego Festiwalu Filmowego. Wstęp wolny

Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

14 „Magiczne czółenka – frywolitkowe czary”

godz. 18.00 Otwarcie wystawy Elżbiety Jurzasty. Wystawa czynna do 7.01.2019. Wstęp wolny

Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

15 Interaktywny spektakl Mikołajkowy

godz. 11.00 Spektakl w wykonaniu Teatru Kultureska

Mediateka Start-Meta, ul. Szegedyńska 13a, tel. 22 291 44 68

16 Piosenka autorska

godz. 17.00 Koncert Piotra Selima to koncert świąteczny. Piotr Selim to prawdziwy „Specjalista od wzruszeń”. Jego koncert zawiera wszystkie autorskie kompozycje do słów Hanny Lewandowskiej. W programie koncertu znajdą się również utwory o charakterze świątecznym sprzyjające klimatowi Wigilii i Świąt Bożego Narodzenia. Zapraszamy świątecznie!!!

Podziemia Kamedulskie, ul. Dewajtis 3, tel. 22 443 47 00, wew. 42 398

16 Koncert świąteczny Orkiestry Kameralnej Filharmonii Narodowej

godz. 14.00 Utwory muzyki klasycznej m.in. Antonio Vivaldiego oraz przeboje muzyki filmowej.

Kościół pw. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych ul. Conrada 7 (po Mszy św. o godz. 13.00)

16 „Dwie Godziny dla Rodziny”

godz. 12.30 Spektakl „Gdzie jest Mikołaj?” Teatr Tup Tup, świąteczne animacje plastyczne. Dla dzieci od lat 3. Bilety 10 zł (dziecko), 10 zł (opiekun), przedsprzedaż od 11.12

Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, tel. 22 834 65 47

16 Cuda – cuda ogłaszają

godz. 17.00

Koncert świąteczny zespołu The Mleko. W programie tradycyjne pastorałki z XVIII i XIX wieku, wspólne muzykowanie i śpiewanie kolęd, sąsiedzka kolacja i dzielenie się opłatkiem. Zachęcamy do przyjsia z własnym instrumentem. Wstęp wolny

Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

17 „Zimowe inspiracje”

godz. 11.00

Wystawa malarstwa, rysunku i rękodzieła. Przedstawione prace są autorstwa naszych czytelników oraz artystów. Bez ograniczeń wiekowych. Wystawa będzie czynna do 31.01.2019 r. Wstęp wolny

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 103, al. Reymonta 6, tel. 22 663 73 85

17 „Świąteczne niespodzianki”

godz. 17.00

Zajęcia origami prowadzone przez trenera Polskiego Centrum Origami – Małgorzatę Spilarewicz. Wstęp wolny

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 26, ul. Z. Romaszewskiego 19, tel. 22 639 88 51

19 „Magia świąt”

godz. 17.00

Zajęcia z cyklu Czytane środy. Zabawy i zgadywanki rodzinne. Robimy torebki na prezenty oraz pojemniczki na świąteczne ciasteczka. Wiek 5-8 lat. Wstęp wolny

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 49, al. Reymonta 6, tel. 22 663 73 85

19 Pięciu wspaniałych – koncert edukacyjny Filharmonii Narodowej

godz. 10.30

Muzyczne spotkanie z tajemniczą altówką, śpiewnymi skrzypcami, dostojną wiolonczelą i fortepianem. Bilet 4 zł/osoba

Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44

28 Off na Zakręcie – Żyjemy w ciekawych czasach

godz. 19.00

Pokaz filmów niezależnych z Brazylii, Libanu, Francji, USA, Kanady. Dyskusję prowadzi Maciej Misztal, dyrektor Lubelskiego Festiwalu Filmowego. Wstęp wolny

Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112a, tel. 22 835 54 44